

prof. dr hab. Mariola Cieniawa-Puchała

Kraków, 09.12.2025

Katedra Fortepianu

Akademia Muzyczna im. K. Pendereckiego w Krakowie

Recenzja pracy doktorskiej

Yuchen Hua

Temat rozprawy: „ Połączenie stylu neoklasycznego i wpływów kultury europejskiej w twórczości fortepianowej Maurice’a Ravela na przykładzie kompozycji *Le Tombeau de Couperin* i *Gaspard de la nuit*”

Promotor: **dr hab. Elżbieta Pasierowska, prof. AM w Gdańsku**

Zlecniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Z dnia 18. lipca Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Rada Dyscypliny Artystycznej – na podstawie Uchwały nr 7/2025 z dnia 22.09.2025

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana Yuchen Hua pod tytułem: " Połączenie stylu neoklasycznego i wpływów kultury europejskiej w twórczości fortepianowej Maurice'a Ravela na przykładzie *Le Tombeau de Couperin* i *Gaspard de la nuit* " składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne

Zawiera ono nagranie dwóch reprezentatywnych dla stylu Ravela utworów pochodzących z dwóch różnych okresów jego twórczości.

Doktorant zrealizował je w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku w styczniu 2024 roku. Nagranie zrealizował Pan Marcin Kowalczyk.

Po wysłuchaniu przedstawionego do oceny dzieła artystycznego, z satysfakcją można stwierdzić, że w osobie Doktoranta mamy do czynienia z pianistyką na bardzo satysfakcjonującym poziomie. W obydwu utworach, które są wymagające pod względem wykonawczym Yuchen Hua prezentuje swoje duże możliwości pianistyczne zarówno w zakresie techniki i wirtuozerii gry, jak i wyrazu artystycznego. Nagranie posiada cechy indywidualnego odczytania i zadowalającej koncepcji artystycznego wykonania obydwu utworów, które mocno oddziałują na słuchacza.

Le Tombeau de Couperin

W nagraniu *Le Tombeau de Couperin* M.Ravela ujawniają się główne cechy pianistyki Doktoranta. Gra Pana Yuchen Hua pełna jest wyważonej elegancji, klarowności artykulacyjnej i zarazem pewnej powściągliwości w budowaniu ekspresji, co doskonale koresponduje z klasyczną prostotą i naturalnością wyrazu muzyki Ravela.

Już w pierwszej części suity - *Preludium* - Doktorant operuje oszczędnie budowaniem muzycznych napięć, stosując kontrolowaną i przemyślaną dynamikę. Figuracyjne przebiegi cechuje „jasność” brzmieniowa, dzięki umiejętnemu wyeksponowaniu barwowych cech poszczególnych rejestrów fortepianu. Wyraźnie odczuwalny jest zamiar osiągnięcia wrażenia pewnej improwizacyjności, przy równoczesnym zachowaniu klasycznego rygoru agogicznego. Pianista wyczułony jest w *Preludium* na koloryt zmiennych tonacji, co sprzyja uwidocznieniu bogactwa harmoniki utworów Ravela. Uzyskanie tak dobrego rezultatu brzmieniowego w *Preludium* możliwe jest także dzięki bardzo logicznej i dobrej pedalizacji.

W następującej po *Preludium - Fudze* Doktorant wykazuje się świadomością struktury utworu, chociaż oczekiwałam nieco bardziej wyrazistej prezentacji tematu pojawiającego się stale i zmiennie w różnych głosach. Sprzyjałaby temu niewątpliwie lepiej zarysowana akcentacja - zaznaczona wyraźnie przez kompozytora w motywach budujących temat główny. Dodatkowo kulminacje w dynamice forte są moim zdaniem w tej części suity nieco zbyt zachowawcze.

Kolejna część - *Forlana* - naznaczona jest w interpretacji Yuchen Hua prostotą, naturalnością i wskazuje wyraźnie na jej taneczny charakter, który jeszcze bardziej sugestywnie byłby zarysowany, gdyby w wielu miejscach utworu ósemka z kropką -poprzedzająca następującą po niej szesnastkę- byłaby bardziej oparta (głębsza). Podobnie we fragmencie z podwójnymi tercjami poprzedzonymi przednutkami - ósemka poprzedzająca przednutki wykonywana bywa nieco zbyt głośno i za ciężko, co daje wrażenie braku porządku, zacierając w ten sposób taneczny charakter.

Bardzo dobrze wykonany jest przez Doktoranta *Rigaudon*. Jest tu słyszalna lekkość artykulacyjna, klarowność, jasność brzmienia i swoista elegancja.

Podobnie kolejna część suity - *Menuet* - emanuje szlachetnością i pastelowością brzmienia, przy zachowaniu charakterystycznych cech tego tańca.

Wieńcząca **Le Tombeau de Couperin Toccata** w interpretacji Yuchen Hua bardzo ładnie zamyka całą suitę. Wykonana jest z temperamentem i swobodą, nieskazitelnie i przejrzysto pod względem artykulacji.

Reasumując należy stwierdzić, że pomijając subiektywne preferencje i oczekiwania recenzenta, odnoszące się do pewnych drobnych szczegółów wykonania - dokonane przez Pana Yuchen Hua nagranie opisanego wyżej utworu trzeba postrzegać jako bardzo satysfakcjonujące.

Gaspard de la nuit

Nagranie jednego z najtrudniejszych i najbardziej wymagających pod względem pianistycznym cyklu utworów fortepianowych, jaki stanowi utwór *Gaspard de la nuit* Ravela jest dla każdego wykonawcy dużym wyzwaniem. Cykl ten stawia przed pianistą wysokie wymagania zarówno w kontekście konieczności sprostania im pod względem technicznym, jak i uzyskania pogłębionego wyrazu artystycznego. Dysponowanie wieloma elementami szeroko pojętej sztuki pianistycznej jest w przypadku tego utworu niezbędne. Potrzebna jest tu bogata wyobraźnia brzmieniowa i kolorystyczna, właściwe operowania muzycznym czasem i emocjonalność, która buduje właściwe zakresy napięć muzycznych.

Po wysłuchaniu zapisu fonograficznego gry Pana Yuchen Hua, interpretującego cykl *Gaspard de la nuit* nasuwa się refleksja, że Doktorant całkiem dobrze wywiązuje się z zadania przedstawienia swojej propozycji odczytania i zobrazowania artystycznego wyrazu tego cyklu.

Ondine

W pierwszej odsłonie utworu - *Ondine* - Pianista z powodzeniem tworzy aurę brzmieniową, prezentując sugestywnie przebiegi figuracyjne imitujące ruch wody. Zachowuje przy tym pewną powściągliwość w budowaniu dynamiki. Nie ma tu nadmiernej ekspresji, chociaż w niektórych fragmentach chęć muzycznego zobrazowania piętrzącej się i narastającej „fali wodnej” powinna być może skutkować bardziej odważnym w figuracjach fluktuacjom dynamicznym. Liryczny temat główny prezentowany jest z właściwą mu narracją. Jedynie w kilku miejscach w linii tematu zanikają niektóre nuty „przykrywane” figuracjami nakładającymi się na nie w tym samym rejestrze fortepianu. Innym drobnym mankamentem wydaje się być zbyt długie w czasie realizowanie przednutek. Są one mało „zgrabne”, co powoduje nadmierne rozciąganie czasu muzycznego i zachwianie przyjętych proporcji pomiędzy poszczególnymi wartościami rytmicznymi.

Le Gibet

W środkowym utworze cyklu Yuchen Hua potrafił zbudować właściwy nastrój, głównie za pomocą sublimowania brzmienia w różnych odcieniach dynamiki piano oraz dzięki bardzo sugestywnemu operowaniu czasem muzycznym. Idealny puls i konsekwentne- precyzyjne realizowanie wartości rytmicznych zdeterminowało aurę wyrazowa tej części cyklu. Słychać także wyraźnie wyczucie Pianisty na koloryt rejestrów fortepianu i chęć wykorzystania go do budowania brzmień potęgujących wrażenie ciemnego kolorytu. Zwłaszcza pięknie brzmią w interpretacji Doktoranta najniższe rejestry instrumentu.

Scarbo

W interpretacji *Scarbo* - utworu postrzeganego słusznie za jeden z najtrudniejszych w literaturze fortepianowej - w osobie Doktoranta dostrzegamy Pianistę, który jest w stanie sprostać jego wymogom technicznym i artystycznym. Yuchen Hua swoim wykonaniem dobrze oddaje „klimat” brzmieniowy utworu, z jego kapryśnością i zmiennością nastrojów. Słyszymy, że dysponuje środkami warsztatu pianistycznego, które umożliwiają Mu oddanie właściwego charakteru utworu. Poszczególne elementy techniki pianistycznej Doktoranta są na wysokim stopniu zaawansowania. Pianista dysponuje świetną artykulacją, dobrym poczuciem czasu

muzycznego, stabilnym pulsem, umiejętnością wykorzystania barwowych walorów rejestrów fortepianu, pedalizacją sprzyjającą uzyskaniu klarowności harmonicznej i konstrukcyjnej. Te wszystkie środki budują spójny obraz utworu, a konsekwencja ich stosowania podkreśla wyjątkowość muzycznego charakteru dzieła.

Z obowiązku recenzenta wynika konieczność wskazania pewnych drobnych niedokładności i błędów w realizacji tekstu muzycznego, co niniejszym czynię wskazując :

- w takcie 95 - w partii lewej ręki źle odczytany składnik akordu
- od t. 171 - za słaba realizacja 5-tego palca lewej ręki (wprowadzającego każdorazowo nową harmonię)
- w takcie 301 źle odczytany pierwszy dźwięk w lewej ręce – powinno być *gis* , a nie *g*
- brakuje nuty *ais* w partii prawej ręki – skutkuje to skróceniem czasu trwania taktów o numerach 323- 324

Wskazane wyżej uchybienia służą ewentualnej korekcie przy kolejnych prezentacjach utworu przez Doktoranta i nie wpływają na ogólną - bardzo pozytywną ocenę interpretacji *Scarbo* przez Yuchan Hua.

Opis dzieła artystycznego

Część opisowa pracy doktorskiej Yuchen Hua ujęta jest w sześciu rozdziałach głównych poprzedzonych wstępem i sfinalizowanych wnioskami końcowymi. W pierwszym rozdziale przedstawiony jest krótki rys biograficzny oraz charakterystyka twórczości Maurice'a Ravela. W rozdziale drugim Autor koncentruje się na wskazaniu głównych cech muzyki Ravela pod kątem poglądów kompozytora na sztukę i wynikających z nich estetycznych preferencji twórczych. Kolejny rozdział (trzeci) podkreśla wykorzystanie przez Ravela klasycznych form - sonaty, suity, koncertu - w ramach których kompozytor wypowiada się własnym - niepowtarzalnym i nowoczesnym „językiem”, wykorzystującym w dużej mierze pierwiastki wynikające z literatury i kultury ludowej oraz tańców europejskich. Rozdział czwarty odnosi się już bezpośrednio do wybranych i nagranych utworów. Doktorant analizuje tu *Le Tombeau de Couperin* oraz *Gaspard de la nuit* pod kątem zastosowanych neoklasycznych technik kompozytorskich wskazując główne wyróżniki tegoż stylu . Naturalną konsekwencją tej analizy staje się rozdział piąty, w którym Yuchen Hua omawia europejskie –

znane formy i pierwiastki taneczne wykorzystane w obydwu nagranych utworach. Rozdział szósty koncentruje się na problematyce wykonawczej w perspektywie istotnych zagadnień interpretacyjnych związanych z doбором właściwych środków ekspresyjnych, artykulacyjnych, dynamicznych i pedalizacyjnych. Rozważania Doktoranta zawarte w tym rozdziale wskazują na cechy Jego indywidualnej koncepcji w traktowaniu poszczególnych elementów warsztatu pianistycznego dla ukształtowania własnej wizji obrazu artystycznego poszczególnych utworów. Ich analiza - dokonana przez Yuchen Hua - świadczy o wysokim poziomie świadomości muzycznej Pianisty i skutkuje dokonaniem konkretnych wyborów i działań wykonawczych. Opis tychże rozwiązań - ukierunkowany także na zagadnienia związane z zastosowaniem odpowiedniego działania ruchowego aparatu gry - jest bardzo wnikliwy i rzetelny. Autor podaje konkretne propozycje i wskazówki dla potencjalnego kolejnego wykonawcy utworów Ravela.

Usystematyzowanie zagadnień poruszanych w opisie dzieła artystycznego jest logiczne i klarowne. Doktorant posługuje się fachową terminologią muzyczną w sposób prawidłowy. Język wypowiedzi jest czytelny. W traktowaniu zawartości merytorycznej przekazu niektórych podrozdziałów dominują zwarte treści i komunikaty (czasem może nawet zbyt lakoniczne, bo w postaci pojedynczego zdania). Opis dzieła artystycznego w wielu fragmentach poparty jest przykładami muzycznymi adekwatnymi do poruszanych słownie kwestii. Doktorant podczas pisania pracy korzystał z dostępnych pozycji wydawniczych dotyczących twórczości Ravela wydanych w różnych krajach i w różnych językach. W załącznikach umieszczonych na końcu pracy pisemnej przedstawione są ilustracje nawiązujące do tytułów poszczególnych utworów *Gaspard de la nuit* oraz tekst poematu Aloysiusa Bertranda (w języku francuskim i w angielskim tłumaczeniu), będący dla Ravela literacką inspiracją powstania cyklu *Gaspard de la nuit*.

Reasumując ocenę tej części pracy doktorskiej można uznać, że część opisowa nosi znamiona cennego, usystematyzowanego źródła wiedzy – zarówno tej teoretycznej, jak również tej, wynikającej z praktyki wykonawczej - dotyczącego dwóch istotnych utworów z fortepianowej twórczości Maurice'a Ravela. Autor charakteryzuje te dzieła w postaci pewnego rodzaju swartego w treści kompendium, koncentrującego się na estetyce muzyki Ravela i wynikającymi z niej determinantami wyborów wykonawczych.

Konkluzja

Praca doktorska Pana Yuchen Hua pt: "Połączenie stylu neoklasycznego i wpływów kultury europejskiej w twórczości fortepianowej Maurice'a Ravela na przykładzie kompozycji *LeTombeau de Couperin* i *Gaspard de la nuit*" prezentuje , jako dysertacja doktorska satysfakcjonujący poziom . Poprzez dokonanie wnikliwej analizy wybranych utworów pod kątem teoretycznym i wykonawczym Pan Yuchen Hua ukazał główne cechy stylu kompozytorskiego Ravela, a poprzez ich pryzmat determinanty wyborów interpretacyjnych. Otrzymany - w postaci nagrania dzieła artystycznego oraz jego opisu - rezultat jest wynikiem własnych, niepowtarzalnych przemyśleń Autora bazujących na Jego wiedzy teoretycznej oraz doświadczeniu wykonawczemu. Przedstawiona do zaopiniowania praca doktorska stanowi indywidualną i zarazem interesującą propozycję ujęcia wybranego tematu. Jej szczególny walor polega na wskazaniu przez Autora istotnych elementów bogatej problematyki wykonawczo-interpretacyjnej z perspektywy Artysty.

Na podstawie przedstawionej pracy doktorskiej stwierdzam, że Pan Yuchen Hua posiada znaczną wiedzę w zakresie instrumentalistyki fortepianowej oraz wystarczające umiejętności do prowadzenia samodzielnej działalności artystycznej.

W mojej opinii sprostał warunkom określonym w art.187 ust.1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku stawianym rozprawom doktorskim.

Pracę doktorską Yuchen Hua przyjmuję.

prof. dr hab. Mariola Cieniawa-Puchała